

AKADEMIK

SPRAVODAJCA

JANUÁR - FEBRUÁR 2024

AKADÉMIA OZBROJENÝCH SÍL GENERÁLA MILANA RASTISLAVA ŠTEFÁNKA

AKADEMIK

Spravodajca
Akadémie ozbrojených síl
generála
Milana Rastislava Štefánika

Ročník XX. číslo 4
Akademický rok 2023/2024
mesačník - 10 vydaní ročně

Vydavateľ:

Akadémia ozbrojených síl
generála M. R. Štefánika
Demánová 393
031 01 Liptovský Mikuláš
www.aos.sk
IČO 37 910 337

Redakčná rada:

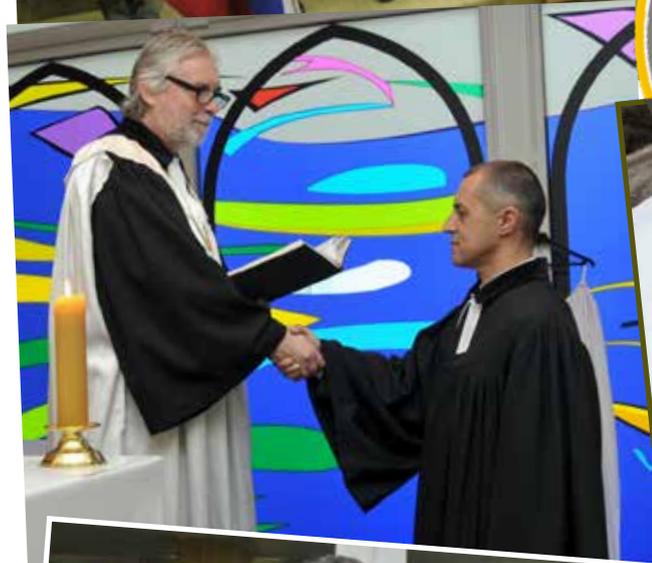
pplk Ing. Martin CHOVANEC, PhD.
- predseda
tel.: 0960 423070
e-mail: martin.chovanec@aos.sk
Mgr. et Mgr. Erika SZUPERÁKOVÁ
tel.: 0960 422735
e-mail: erika.szuperakova@aos.sk
Ing. Danuša SPILÁ
tel.: 0960 422529
e-mail: danusa.spila@aos.sk

Tlač:

Tlačiareň AOS, Liptovský Mikuláš

Rozširuje:

AOS L. Mikuláš. Nepredajné.
vyšlo 05. 03. 2024
© Akadémia ozbrojených síl
generála M. R. Štefánika
Registračné číslo: **EV 1946/08**

V tomto čísle:

- Pripomenuli sme si 31. výročie vzniku SR
- 15. január - slávnostný deň delostrelcov
- Overovacia fáza projektu o vedení hybridných vojen
- FSTA 2024
- Akadémia má po troch rokoch evanjelického dekana
- Pripomíname si tragickú nehodu pri maďarskej obci Hejce
- Navštívili nás stredoškólcovia z celého Slovenska
- Výcvik kadetov ročníka - „Kriváň“
- Zimné prežitie a špeciálna telesná príprava budúcich vojenských pilotov
- Rektor na výročnej schôdzi klubu Spoločnosti M. R. Štefánika
- 1. miesto v súťaži FotoAtak – voľná tvorba - patrí kadetovi AOS
- Kurzy organizované akadémiou
 - Začal ISOC 30
 - Otvorenie 29. ZVŠK
 - Ukončenie 31. DKA VŠ
 v 9 vojenských odbornostiach
- Noví operátori bezpilotných leteckých systémov
- Náš rozhovor...
- 50 rokov vojenského vysokého školstva na Liptove Spojovacie vojsko - 4. časť
- Nový program riadenia telesnej prípravy v OS SR
- Akadémia má nových bojovníkov
- Zimné telovýchovné sústredenie kadetov 3. ročníka

Editoriál

Prinášame Vám tohtoročné prvé číslo študentského časopisu Akademik so sumárom udalostí za mesiac január a február. Tešiť sa môžete na pokračovanie obľúbených pohľadov do histórie Spojovacieho vojska na pôde vojenskej vysokej školy, či na rozhovor s doktorandom a úspešným športovcom v disciplíne športová streľba npor. Ing. Petrom Balážom. Pred sebou máme nový ročník, nový začiatok a s ním i nové výzvy. Hneď v úvode roka nás čaká inaugurácia rektora. Príprava je už v plnom prúde a tak veríme, že sa nám slávnosť podarí dôstojne zorganizovať. Čaká nás množstvo výziev a nových príležitostí, ktoré so sebou priniesli aktuálne výsledky akreditácie i nové organizačné zmeny spojené so snahou o zlepšenie už fungujúceho systému. Držme si prsty. Začiatky bývajú ťažké, ale sme plní síl a odhodlania. Ako sa hovorí „Veľké zmeny prichádzajú postupne a na to dobré si často treba počkať dlhšie“.

-redakcia-

AOS V OBRAZOCH

Pripomenuli sme si 31. výročie vzniku SR

Jednu z najvýznamnejších udalostí moderných slovenských dejín sme si v aule AOS pripomenuli v utorok 9. januára slávnostným nástupom.

V rozkaze prezidentky Zuzany Čaputovej k vzniku SR odznelo: „*Za 31 rokov existencie prešla SR neľahkým, ale dynamickým vývinom. Naši občania svojou húževnatosťou a vytrvalosťou, vernosťou ideálom slobody a demokracie, neraz v zložitej ekonomickej situácii dokázali zvládnuť neľahké úlohy transformácie spoločnosti.*“

Prezidentka zároveň poďakovala profesionálnym vojakom i civilnému personálu ozbrojených síl za vykonanú prácu a popriala im veľa síl a úspechov v novom roku. Už tradične bol tento deň dňom ocenení. Pri príležitosti vzniku SR udelil náčelník GŠ SR ocenenie – *vojenský kríž za vernosť OS SR III. stupňa nrtm. Jozefovi Koreňovi*, ktorý mu odovzdal rektor AOS plk. gšt. Aurel Sabó.

Súčasne bola slávnosť príležitosťou na odovzdanie ceny za 1. miesto v celorezortnej súťaži FOTOATAK 2023, udelenej riaditeľom Personálneho úradu OS SR na základe odporúčania odbornej poroty, *kadetovi AOS voj. 1. st. Bc. Michalovi Mikovi*.

Počas slávnosti vystúpil s príhovorom rektor Aurel Sabó, v ktorom poďakoval celému kolektívu AOS za profesionalitu a prácu v minulom roku.

Učiteľom tiež za pôsobenie v rôznych formách vzdelávania, zapojenie sa do projektov a za inovatívne nápady a riešenia.

„*Naša škola má pre ozbrojené sily zásadný význam a som hrdý, že môžem byť Vaším rektorom a že môžem s Vami spolupracovať na spoločnej vízii a misii akadémie*“, uviedol v závere rektor AOS.

text: -sz-, foto: -ds-

15. január - slávnostný deň delostrelcov

Už 75 rokov si delostrelci na Slovensku a v Česku pripomínajú 15. január ako Deň delostrelectva (neskôr delostrelectva a raketového vojska). Tradícia tohto dňa sa v našich ozbrojených silách viaže k významnej bitke 2. svetovej vojny pri poľskom mestečku Jaslo.

Práve 15. januára 1945 sa v ranných hodinách začala významná ofenzíva sovietskych vojsk na vybudované nemecké obranné postavenia. Prielomu vybudovanej obrany predchádzala dôkladná palebná príprava, ktorej súčasťou bola i príprava delostrelecká.

Do bojov sa zapojilo aj 5 delostreleckých plukov 1. československého armádneho zboru, ktoré si ako podporu vyžiadali veliteľ 38. armády generál Moskalkenko. Československí delostrelci splnili v ťažkých podmienkach všetky stanovené úlohy, za čo im ešte v ten istý deň vyslovil generál telegramom svoju vďaku.

Aj na pôde AOS slúžia delostrelci, preto „*najvyšší hajtmán delostrelectva v regióne Liptova*“ pplk. Mušínska zorganizoval nástup delostreleckých učňov, aby si spoločne pripomenuli slávne delostrelecké tradície.

Na slávnostnom nástupe bol prečítaný Rozkaz náčelníka GŠ OS SR z 9. januára 2024 ku Dňu delostrelectva, v ktorom odkazuje na to, že:

„*vďaka hrdinstvu, odvahe a vôli našich predkov bojovať za slobodu a nezávislosť si dnes môžeme ctiť tieto tradície*“.

text: pplk. Miroslav Mušínska, foto: mjr. Richard Liška

Overovacia fáza projektu o vedení hybridných vojen

V dňoch 29. 1. až 2. 2. 2024 sa na pôde Akadémie ozbrojených síl (AOS) uskutočnilo už v poradí 5. medzinárodné stretnutie k projektu EÚ s názvom Medziodborové vzdelávanie a výcvik v oblasti hybridných hrozieb - (Interdisciplinary Education and Training on Hybrid Warfare).

Ide o projekt, do ktorého sa v roku 2021 zapojila i SR prostredníctvom AOS a bude ukončený v novembri 2024. Garantom projektu je Univerzita štátnej správy v Budapešti a na jeho riešení sa zúčastňuje 6 štátov (Maďarsko, Rumunsko, Taliansko, Izrael, Veľká Británia a Slovensko).

V tomto roku sa projekt dostáva do záverečnej testovacej fázy. Jej najdôležitejšia súčasť vo forme testovania bola vykonaná práve na prelome mesiacov január - február na AOS. Aktivity sa zúčastnilo 62 zahraničných delegátov, z toho 45 študentov zo šiestich krajín.

Stretnutie otvoril rektor AOS plk. gšt. Ing. Aurel Sabó, ktorý vyzdvihol závažnosť problematiky hybridných hrozieb a poukázal na aktuálne bezpečnostné prostredie, v ktorom sú takéto hrozby realizované.

Počas predmetného týždňa si účastníci vypočuli viacero odborných prednášok na tému hybridných hrozieb, medzi ktoré patrila i prípadová štúdia o hybridných pôsobeniach teroristickej skupiny Hamas v pásme Gazy spolu s priamymi svedectvami niektorých izraelských študentov.

Dôležitou časťou bolo vykonanie simulovaného počítačmi podporovaného cvičenia s námetovou situáciou hybridných hrozieb. Pri tvorbe scenára a prvkov pre simuláciu po prvýkrát príslušníci simulačného centra využili algoritmy umelej inteligencie. Týmto cvičením si študenti preverili nielen získané vedomosti, ale si aj precvičili schopnosti v oblasti rozhodovacieho a plánovacieho procesu v prípade krízovej situácie pod stresovým faktorom a pod záťažou pôsobenia rozohraných hybridných hrozieb.

text: Ing. Zsolt Pastorek, PhD., foto: npor. Mgr. Martin Kožiak

V dňoch 28. 1. - 2. 2. 2024 sa v hoteli Alexandra v Liptovskom Jáne uskutočnila 17. konferencia o fuzzy množinách a aplikáciách FSTA 2024.

Hlavným organizátorom konferencie bola Katedra matematiky a deskriptívnej geometrie Stavebnej fakulty STU v Bratislave, Katedra informatiky Akadémie ozbrojených síl generála Milana Rastislava

FSTA 2024

Štefánika v Liptovskom Mikuláši, Ústav pre výskum a aplikácie fuzzy modelovania Ostravskej univerzity v Ostrave, Pracovná skupina pre teóriu fuzzy množín a aplikácie Slovenskej matematicko-fyzikálnej asociácie v spolupráci s EUSFLAT a spoločnosťou SIPKES s.r.o.

Konferencie sa zúčastnilo 85 účastníkov z dvanástich krajín sveta (Brazília, Česká republika, India, Lotyšsko, Poľsko, Rakúsko, Slovensko, Srbsko, Španielsko, Švédsko, Taliansko, Turecko).

Konferenciu otváral rektor AOS plk. gšt. Ing. Aurel Sabó, PhD., ktorý privítal všetkých účastníkov na Liptove a poprial im úspešné rokovanie. Konferencia FSTA je bienálna, uskutočňuje sa každé dva roky.

Jej cieľom je spájať teoretikov a praktikov zaoberajúcich sa fuzzy logikou, fuzzy systémami, soft computingom a príbuznými oblasťami, poskytnúť platformu na výmenu myšlienok medzi vedcami, inžiniermi a študentmi.

text, foto: doc. RNDr. Ferdinand Chovanec, CSc.

Akadémia má po troch rokoch evanjelického dekana

6. februára 2024 sa vo vojenskej kaplnke v Akadémii ozbrojených síl konala inštalácia (slávnostné uvedenie do úradu) duchovného Ústredia ekumenickej pastoračnej služby, vojenského dekana mjr. Mgr. Ľubomíra Kordoša, farára Evanjelickej cirkvi a.v. na Slovensku (ďalej ECAV).

Inštalačný akt vykonal biskup ECAV Mgr. Ivan El'ko, predseda Ekumenickej rady cirkvi. Slávnostného aktu sa zúčastnili predstavitelia evanjelickej duchovnej obce, vedenie AOS s rektorom plk. gšt. Aurelom Sabóm i zástupca primátora mesta Liptovský Mikuláš Rudolf Urbanovič.

Mjr. Ľubomír Kordoš slúži v OS SR od septembra 2023 a pred touto službou pôsobil 11 rokov ako väzenský farár v Ústave na výkon trestu odňatia slobody v Ružomberku.

Je druhým evanjelickým farárom, ktorý slúži na pôde akadémie. Prvým slúžiacim bol súčasný generálny duchovný plk. Viktor Sabo, ktorý tu pôsobil 13 rokov.

text: -sz-, -lk-, foto: -ds-

Pripomíname si tragickú nehodu pri maďarskej obci Hejce

19. januára 2006 zahynulo pri najväčšej leteckej tragédii v histórii Slovenska 39 mužov a tri ženy.

Vojenský špeciál Antonov AN 24, ktorý viezol slovenských vojakov z operácie KFOR v Kosove sa zrútil na vrchu Borsó pri maďarskej obci Hejce.

Práve dnešný deň si rektor AOS plk. gšt. Aurel Sabó spolu s najvyšším velením Ozbrojených síl SR a ministrom obrany Robertom Kaliňákom pripomenul všetkých profesionálnych vojakov a vojačky, ktorí zahynuli pri plnení služobných povinností.

Pri Pomníku novodobým vojnovým veteránom na Háji-Nicovô v Liptovskom Mikuláši vzdal úctu všetkým, ktorí zahynuli pri plnení úloh v zahraničných misiách a operáciách.

Pietnej spomienky sa okrem predstaviteľov rezortu obrany zúčastnili i zástupcovia mesta Liptovský Mikuláš.

...Stretli sme sa, aby sme povedali, že sme nezabudli a nikdy nezabudneme...

Navštívili nás stredoškooláci z celého Slovenska

Akadémia ozbrojených síl opäť otvorila brány školy a privítala študentov z celého Slovenska.

Počas Dňa otvorených dverí 23. 2. 2024 navštívilo našu školu viac ako 600 študentov stredných škôl a gymnázií, ktorí si so svojimi rodičmi prišli pozrieť priestory AOS, zistiť základné informácie o študijných programoch a dozvedieť sa, ako zvládnuť prijímacie konanie.

Oficiálny program otvoril poverený prorektor pre vzdelávanie, pplk. Michal Turčaník, ktorý prezentáciou predstavil 4 študijné programy, postup prijímacieho konania i benefity profesionálnych vojakov a našich kadetov.

Záujemcovia o štúdium sa mohli stretnúť so zástupcami katedier, kadetmi i pracovníkmi oddelenia vysokoškolského vzdelávania. Informácie o podmienkach vstupu do Ozbrojených síl SR poskytovali kolegovia z Personálneho úradu OS SR.

Nechýbali ani kadeti z Leteckej fakulty TUKE v Košiciach a Vojenskej lekárskej fakulty Univerzity obrany v Hradci Králové, ktorí prezentovali špecifiká svojho štúdia. Osviežením dňa boli ukážky boja zblízka, meranie somatických ukazovateľov, dynamické i statické ukážky vojenského programu.

„Novinkou tohto ročníka bola možnosť napísať si skúšobný prijímací test z matematiky alebo anglického jazyka v reálnych podmienkach, čo využilo množstvo záujemcov. Verím, že študenti dnešný deň využili naplno a že si odnášajú informácie, pre ktoré sem prišli“, uviedla vedúca oddelenia vysokoškolského vzdelávania Ing. Zuzana Brestovská.

text: -sz-, foto: -ds-

Výcviky kadetov ročníka - „Kriváň“

Kadeti 2. ročníka cvičili počas januára vo výcvikovom priestore Kaleník útok s úplnou prípravou.

Cvičenie prebiehalo za účasti kadeta z univerzity v Saint-Cyr, čo umožnilo našim druhákom porovnať spôsob velenia na úrovni družstva v OS SR a vo francúzskej armáde.

V mesiaci február zas absolvovali tradičný blokový výcvik vo Výcvikovom priestore Kamenica nad Cirochou ako súčasť vojenského programu kadeta. Výcvikom si precvičili taktickú prípravu, počas ktorej vykonávali ofenzívne i defenzívne aktivity a boj s obrnenými prostriedkami, ktoré kadetom zabezpečil 22. mpr. Michalovce.

„Na záver cvičenia mali kadeti vykonať útok s úplnou prípravou s podporou obrnených prostriedkov na obranné postavenie, ktoré zvládli na požadovanej úrovni,“ uviedol kpt. Pavol Tkáč.

text: kpt. Pavol Tkáč, foto: -ds-

Zimné prežitie a špeciálna telesná príprava budúcich vojenských pilotov

Kadeti Akadémie ozbrojených síl študujúci v druhom a štvrtom ročníku na Leteckej fakulte Technickej Univerzity v Košiciach absolvovali spojený výcvik v prežití a špeciálnej telesnej príprave v prírodných podmienkach v zimnom období v Nízkych Tatrách.

Počas týždňového programu si stihli precvičiť stavanie prístreškov, zakladanie ohňa, ale aj obstaranie a úpravu vody a stravy. Kondíciu aj psychickú odolnosť preveril peší výstup na najvyšší vrchol Nízkych Tatier - Ďumbier.

Náročnosť výstupu okrem nízkych teplôt a silného vetra umocnili súvislé ľadové polia v exponovanej časti trasy od Štefánikovej chaty až po samotný vrchol Ďumbiera. Zostup strminou popri Jaskyni mŕtvych netopierov na Trangošku bol možno ešte náročnejší ako samotný výstup.

Nácvik činností, ktoré by sa budúcim pilotom mohli zísť pri núdzovom opustení lietadla, či vrtuľníka alebo pri pristáť v neznámom teréne bol každý druhý deň spetrovaný prvkami špeciálnej telesnej prípravy. Kadeti si precvičili základný metodický rad ovládania lyží, presuny na skialpoch a jazdy vo voľnom teréne. Navyše ich čakalo aj vojensko-praktické plávanie.

Okrem činností akými boli pomoc unavenému (resp. zranenému) plavcovi si precvičili aj záchranu topiaceho, jeho vyťahnutie na breh a poskytnutie prvej pomoci. Činnosti sa vykonávali najskôr v teplej vode bazéna, no ďalší deň sa výcvik presunul do exteriéru, kde ho viedol inštruktor vojensko-praktického plávania kpt. Michal Palkovič.

text, foto: nrtm. Miroslav Štubňa

Ako v závere konštatoval riadiaci výcviku nrtm. Miroslav Štubňa, telovýchovný pracovník 51. krídla Prešov: *„Takéto činnosti a im podobné si kadeti budú pravidelne precvičovať na budúcich výcvikoch v prežití, ktoré ich počas štúdia, ale aj neskôr na útvoroch ako vojenských pilotov čakajú. Predpis o výcviku vojenských letcov totiž podobné zamestnania nariaďuje precvičovať každý rok.“*

Rektor AOS na výročnej schôdzi klubu Spoločnosti M. R. Štefánika

Mikulášsky klub Spoločnosti M. R. Štefánika zorganizoval dňa 12. januára 2024 výročnú členskú schôdzu s cieľom zhodnotiť uskutočnené činnosti za uplynulý rok.

Pozvanie predsedníčky mikulášskeho klubu Kvetoslavy Staroňovej prijal i rektor AOS plk. gšt. Aurel Sabó, ktorý ocenil vzájomnú spoluprácu s klubom a podporil jej následné pokračovanie.

Mikulášsky klub počas roka vykonáva mnohé aktivity, no jeho hlavná činnosť sa viaže k dvom výročiam, k výročiu narodenia M. R. Štefánika a k jeho úmrtiu. Práve pietnu spomienku k výročiu tragickej smrti M. R. Štefánika organizuje každoročne AOS vo svojom areáli pri pamätníku M. R. Štefánika za účasti členov klubu Spoločnosti M. R. Štefánika, predstaviteľov mesta Liptovský Mikuláš a širokej verejnosti.

text: -aos-

1. miesto v súťaži FotoAtak obsadil kadet AOS

V celorezortnej súťaži FotoAtak získal v kategórii voľná tvorba víťazstvo vojak 1. stupňa Michal Mika z Akadémie ozbrojených síl s fotkou - Oravská púšť.

V roku 2023 sa uskutočnil 14. ročník celorezortných súťažných prehliadok FotoAtak a Galéria MIL, ktoré organizuje Personálny úrad OS SR v spolupráci s posádkovými klubmi.

Do súťaže sa prihlásilo 68 autorov s 204 prácami. V súťaži FotoAtak porota posúdila 96 prihlásených fotografií od 23 autorov.

Výsledky súťaže boli zverejnené počas slávnostného ceremonálu vyhodnotenia 14. ročníka celorezortných súťažných prehliadok FotoAtak a Galéria MIL, ktorý sa uskutočnil 29. novembra 2023 v trenčianskom Posádkovom klube. Kadet Michal Mika si cenu za 1. miesto v súťaži FotoAtak prevzal z rúk rektora AOS plk. gšt. Aurela Sabóa počas slávnostného nástupu k 31. výročiu vzniku SR.

text: -sz-, foto: -ds-

Kurzy organizované akadémiou

- 29. januára začal v priestoroch oddelenia medzinárodných kurzov AOS 30. medzinárodný kurz pre štábných dôstojníkov - International Staff Officers' Course (ISOC).

- Kurz potrvá 9 týždňov a je organizovaný pre 15 dôstojníkov z OS SR v hodnostiach kapitán až major, 4 nadporučíkov z Českej republiky a 5 príslušníkov Ozbrojených síl Ukrajiny.

- Počas prednášok a cvičení sa účastníci kurzu pripravujú na spoločnú činnosť vo všetkých fázach prípravy a plánovania na taktickej úrovni a zvládnú plánovanie a vedenie vojenských operácií v angličtine v súlade so štandardmi NATO v celom spektre konfliktov v medzinárodnom prostredí.

- Ukončenie kurzu je plánované na 28. 03. 2024.

- Akadémia ozbrojených síl organizuje prostredníctvom Centra vzdelávania AOS od 19. februára do 26. apríla 2024 v poradí už 29. základný veliteľsko-štábný kurz.

- Kurzu sa zúčastňuje 75 dôstojníkov rezortu MO SR, ktorí jeho úspešným absolvovaním splnia požiadavku na vojenskú hodnosť major.

- Výučbu v predmetnom kurze zabezpečuje vedeckopedagogický zbor AOS, pozvaní odborníci z Ministerstva zahraničných vecí Slovenskej republiky, Ministerstva obrany Slovenskej republiky a OS SR. Už tradične sa budú na výučbe podieľať aj pedagógovia z Univerzity obrany v Brne (ČR).

- V termíne od 25. septembra 2023 do 23. februára 2024 bol Centrom vzdelávania Akadémie ozbrojených síl organizovaný 31. dôstojnícky kurz pre absolventov vysokých škôl (DKAVŠ) v 9 vojenských odboroch: psychologická služba; aktivity v informačnom priestore; právna služba; finančno-ekonomická služba; pešie, motorizované, mechanizované a tankové vojsko; spravodajstvo a elektronický boj; komunikačné a informačné systémy; letectvo a logistika.

- Do 31. DKAVŠ celkovo nastúpilo 107 profesionálnych vojakov a vojačiek OS SR, pričom v uvedených vojenských odboroch v termíne 02. 02., 09. 02. a 23. 02. 2024 ukončilo kurz 58 absolventov a absolventiek.

- V dňoch 22. januára – 7. februára 2024 realizovalo Simulačné centrum AOS prostredníctvom certifikovanej Výcvikovej organizácie pre operátorov bezpilotných leteckých systémov ďalší základný kurz pre operátorov BLS z radov profesionálnych vojakov rezortu obrany. Kurz bol rozdelený do troch modulov, pričom moduly M01 a M02 boli teoretické a modul M03 bol zameraný na praktickú prípravu.

- Po úspešnom absolvovaní záverečného preskúšania si účastníci prevzali certifikát o absolvovaní kurzu v súlade s národnou legislatívou a môžu tak požiadať o vydanie preukazu operátora BLS, ktorý ich oprávňuje k lietaniu v prospech plnenia potrieb rezortu obrany s využitím BLS typu otočné krídlo do maximálnej vzletovej hmotnosti 25 kg.

Náš rozhovor...

Úspešný strelec a interný doktorand AOS npor. Ing. Peter Baláž je novou posilou katedry strojárstva. Je to bývalý študent Akadémie ozbrojených síl v programe „zbraňové systémy, zbrane a ich časti“, ktorý dlhé roky patrí medzi najlepších slovenských reprezentantov v olympijskej disciplíne – streľba zo vzduchovej pištole.

Už ako študent reprezentoval AOS na rôznych streleckých súťažiach, stal sa majstrom sveta v akademických MS v športovej streľbe a ako študent 3. ročníka sa stal majstrom SR pre rok 2016 v olympijskej disciplíne „streľba z ľubovoľnej pištole 60 výstrelov“.

Po absolvovaní bakalárskeho programu na AOS pokračoval ako reprezentant Dukly Banská Bystrica, kde taktiež dosiahol mnohé úspechy.

Po skončení profesionálnej športovej činnosti vo VŠC Dukla pred 3 rokmi začal pracovať vo Zvolene na 2. brigáde vzdušných síl.

Od septembra opäť pôsobí na svojej alma mater v Liptovskom Mikuláši. Svojej záľuby v streľbe sa ani po rokoch nevzdal a v januári 2024 sa zúčastnil už 3. kola extraligy v Martine v disciplíne - streľba zo vzduchovej pištole 60 výstrelov, kde obsadil 1. miesto v dvoch kolách.

Ako ste sa dostali k športu? Kto Vás priviedol do športového klubu v Liptovskom Hrádku?

K zbraniam a ku streľbe som inklinoval už od detstva. Pamätám si, keď som sa na základnej škole rozhodoval, aký krúžok si vyberiem z ponuky, ktorú sme dostali na „letáku krúžkov“. Pre mňa to už vtedy bola jednoznačná odpoveď – športová streľba. Prvýkrát ma do klubu zobrala mama, pretože strelecký klub bol na Strednej lesníckej škole J. D. Matejovie LH, kde som ako 10 ročný nepoznal všetky priestory a ani trénera Jána Kriška, ktorý ma trénoval až do môjho prestupu do VŠC Dukla v roku 2014, keď som sa stal akademickým majstrom sveta.

Dlhé roky ste súťažili aj ako profesionálny športovec za Duklu Banská Bystrica, ktoré víťazstvo vo vašej kariére bolo pre Vás doteraz najcennejšie, čo Vám z Vašich úspechov najviac utkvelo v pamäti?

Samozrejme, keď dosiahnete úspech na významnejšom preteku v zahraničí, tak sa vám to vryje do pamäti. Pre mňa je veľmi vzácne víťazstvo práve z toho roku 2014 na Akademickom majstrovstve sveta, dnes už v bývalej olympijskej disciplíne „ľubovoľná pištoľ 60 výstrelov“ medzi mužmi. Okrem tohto víťazstva veľmi často spomínam na 3. miesto Grand Prix Plzeň v 2018, keď som vyhral kvalifikáciu a strelil si tam osobný rekord. Vo finále sa mi podarilo nakoniec obsadiť konečné 3. miesto. Veľmi pekné umiestnenie som dosiahol aj na Grand Prix Osijek v 2019, kde som vo finále skončil na 2. mieste tesne za olympijským víťazom Damirom Mikecom zo Srbska. To bol tiež krásny moment a aj podarený pretek.

Stanovili ste si nejaké méty, ktoré by ste ešte chceli dosiahnuť, máte napríklad šancu dostať sa na olympiádu?

Ako športovec musíte mať veľkú motiváciu, ak chcete dosiahnuť svoje méty. Samozrejme, aj ja mám ešte plno nesplnených cieľov, ktoré chcem dosiahnuť a urobiť radosť nielen rodine, svojmu okoliu, blízkym priateľom, ale predovšetkým dôstojne reprezentovať SR v zahraničí a urobiť jej dobré meno. Áno, je ešte šanca dostať sa na olympiádu, avšak musím sa zúčastniť a najlepšie i vyhrať Majstrovstvá Európy, svetový pohár alebo Majstrovstvá sveta, kde sa momentálne získavajú „quota places“ tzv. miestenky na olympiádu.

Ako vidíte budúcnosť športovej streľby na Slovensku?

Momentálne je na Slovensku tento šport v útlme. Kedysi sa viac detí a mládeže venovalo streľbe a prikladala sa jej pozornosť, napríklad v rámci branných cvičení, streleckých krúžkov na škole atď. Dnes nie je streľba až tak spopularizovaná. Je to pomerne dosť náročný šport na koordináciu svalov, jemnú motoriku a koncentráciu, s čím majú dnešné deti väčší problém. Človek, ktorý sa nedokáže dlhšie sústrediť, nie je trepezlivý, nemôže byť v tomto športe stabilne úspešný.

Vedeli by ste si predstaviť seba v roli trénera na AOS?

Čo by ste odporúčali mladým, ktorí by mali záujem o športovú streľbu?

Predstaviť si to viem. Momentálne mám aj trénerskú licenciu a bolo obdobie, kedy som sa chcel vrátiť na Duklu ako tréner, no nespĺnilo sa mi to. Vedel by som viesť krúžok, ukázať študentom základy streľby, na ktoré nie je pri riadnom výcviku dostatok času, napr. základy správneho dýchania, myslenia, tak aby bol konečný výsledok perfektný.

Čo sa týka mladých, cítiť hlavne u tých, ktorí prešli koronovým obdobím neustále doma zatvorení, že majú väčšie problémy z hľadiska koncentrácie. Treba na tom pracovať, byť mentálne pevnejší a koncentrovanejší.

Čomu sa ako interný doktorand na AOS venujete? Ako Vám sadla úloha pedagóga?

Mám rád, keď môžem odovzdávať informácie študentom a keď mi ostáva čas i na môj športový koníček. Na katedre strojárstva sa venujem návrhu statickej zbraňovej stanice, čiže lafetácii zbrane (upevneniu zbrane do nejakého statívu), ktorá bude diaľkovo ovládaná.

pripravili: -pb-, -sz-, foto: -pb-

50 rokov vojenského vysokého školstva na Liptove

Spojovacie vojsko - časť 4.

Rozkazom prezidenta republiky č. 08 z 28. júna 1972 a vykonávacím rozkazom ministra národnej obrany č. 009/1972 bola zriadená aj Vysoká vojenská technická škola v Liptovskom Mikuláši ku dňu 1. 9. 1973 s cieľom prípravy veliteľov a technikov protivzdušnej obrany a spojovacieho vojska.

Záver 80-tych rokov, plný dynamických zmien v spoločnosti, vyvolal podstatné zmeny aj v armáde a k výrazným zmenám došlo aj vo VVTŠ a Spojovacej fakulte.

Aj vo vojenskom školstve bola definovaná akademická pôda a akademická obec, čo prinieslo prvky demokratizácie a humanizácie do života VVTŠ. Konceptné otázky dlhodobého vývoja a rozvoja VVTŠ prijaté v roku 1986 boli po novembri 1989 z väčšej časti neaktuálne. V polovici roka 1990 ich vedecká rada školy prehodnotila, no skutočnosť, že v tejto dobe ešte nebol prijatý vysokoškolský zákon, dala pripravenej koncepcii len prechodný charakter.

V týchto rokoch pokračoval proces znižovania početného stavu armády, teda aj vojenského školstva, ktorý začal v roku 1989 rozhodnutím Rady obrany štátu. Najvýraznejšie sa to prejavilo na VVTŠ v roku 1991, kedy boli znížené počty poslucháčov celkom o 367 a v následnom roku 1992 o ďalších 150 poslucháčov, 38 dôstojníkov a praporčíkov a 12 občianskych zamestnancov.

Zmenila sa aj samotná štruktúra školy. Katedry s celoškolskou pôsobnosťou boli organizačne podriadené fakultám. Fakulty okrem zmien vo vnútornom členení zmenili aj svoje názvy s cieľom lepšej identifikácie s civilnými odbormi štúdia. Škola mala opäť štyri fakulty:

- Fakultu technickej kybernetiky - protiletadlovej raketovej techniky,
- Fakultu rádiolokácie,
- Fakultu aplikovanej elektrotechniky - systémov protivzdušnej obrany,
- Fakultu telekomunikácií.

Tak sa zo Spojovacej fakulty stala **Fakulta telekomunikácií**. Demokratizačný proces na novej fakulte začal vytvorením senátu fakulty a jeho prvým predsedom bol **pplk. Ing. Igor Víťaz, CSc.** Tým boli vytvorené predpoklady na zmenu organizačnej štruktúry riadenia fakulty. Do vedenia fakulty bol zvolený dekan **plk. doc. Ing. Bohumil Hácha, CSc.** a senát potvrdil obsadenie funkcií prodekana pre študijnú činnosť **plk. doc. Ing. Jiřího Ondrašíka, CSc.** a prodekana pre vedeckú činnosť **pplk. Ing. Martina Marka, CSc.** Zrekonštruovaná bola vedecká rada, ktorá mala 5 profesorov, 8 docentov, 7 kandidátov vied, z čoho piati členovia neboli z akademickej obce fakulty. Taktiež boli vykonané konkurzy na miesta vedúcich katedier.

Zmena štruktúry fakulty sa prejavila fúziou katedry organizácie spojenia (108) a katedry odbornej prípravy spojovacej techniky (112) na

- katedru telekomunikačných systémov (41) - VKt: plk. doc. Ing. Jiří Ondrašík, CSc.
- katedru rádiokomunikačných systémov (42) - VKt: plk. doc. Ing. Bohumil Hácha, CSc.

Ďalšie katedry s celoškolskou pôsobnosťou boli:

- katedra teoretickej elektrotechniky (43) - VKt: plk. doc. Ing. Jozef Šuriansky, CSc.
- katedra spoločenských vied (44) - plk. RSDr. Bohuslav Hulan, CSc.
- katedra psychológie, pedagogiky a sociológie (45) - VKt: plk. doc. Ladislav Vopravil, CSc.

Už z názvov katedier je zrejmé, že oproti predchádzajúcemu obdobiu bol redukovaný počet katedier profilujúcich spojovacích odborníkov.

Laboratórium s ústredňou Tesla UE 300 (hore) a UE 60 s prepojovacím poľom (dole)

Učebné programy a obsah štúdia v jednotlivých odboroch začal výrazne konvergovať k vysokoškolským programom civilných vysokých škôl.

Bola vytvorená nová koncepcia štúdia, ktorá zaviedla kreditný systém, voliteľnosť predmetov a vychádzala aj z predpokladu zavedenia uceleného bakalárskeho štúdia.

To sa však počas existencie fakulty neotvorilo.

Do vzdelávania spojovacích odborníkov sa čoraz viac dostávali komerčné technológie využívajúce digitálne spracovanie signálov a boli vybudované aj nové laboratória s novozavedenou linkovou, spojovacou, rádiovou technikou a rádioreléovou technikou (ústredňa ISDN S-12, Tesla ÚE 60, UE 300, pobočkové ústredne, KV rádiová stanica R 161 A2, základňová stanica HRS – Motorola).

Pokračovali práce na budovaní posádkového výcvikového cvičiska Kaleník, ktoré sa už využívalo na praktický výcvik. Napriek zložitosti obdobia katedry telekomunikácií a rádiokomunikácií nepoľavili v odbornej a vedeckej práci.

Dochádza k ich výraznému nadväzovaniu spolupráce s inými civilnými aj vojenskými vysokými školami a firmami pracujúcimi v tejto oblasti (Alcatel, Tesla, Motorola, Siemens Nixdorf - Viedeň, Výskumný ústav spojov Banská Bystrica, Ministerstvo vnútra SR, STU Bratislava, TU Košice).

Výsledky práce pedagógov sa prezentujú na vedeckých seminároch a konferenciách:

Perspektívy rozvoja stálej vojenskej spojovacej siete (1991), Kompatibilita stálej vojenskej spojovacej sústavy (1991), Hromadné rádiové siete a podpora C2 (1992), Technológie Alcatel (1992), Prezentácia technológií Motorola na medzinárodnej výstave IDEB Brno (1992), Bezpečnosť práce na elektrických zariadeniach (1992).

Ukážka technológie základňovej stanice hromadných rádiových sietí firmy Motorola na konferencii

na školiacom pracovisku VVTŠ a pplk. Ing. Vladimír Janove na zahraničnom školiacom pracovisku VSA Leningrad (1991).

V roku 1992 sa úspešne habilitovali:

pplk. Ing. Dušan Repčík, CSc. a pplk. Ing. Jozef Šuriansky z katedry teoretickej elektrotechniky (43).

K ďalšej rekonštrukcii vedenia fakulty i katedrií prichádza na začiatku roka 1993 z dôvodu odchodu hlavných funkcionárov českej národnosti do vznikajúcej Armády Českej republiky.

Do funkcie dekana bol zvolený a ustanovený pplk. doc. Ing. Dušan Repčík, CSc. a do funkcie prodekanov pre vedeckú a študijnú činnosť boli ustanovení pplk. Ing. Ján Jakubek, CSc. a pplk. Ing. Martin Marko, CSc.

Táto „záverečná“ etapa VVTŠ a etapa existencie Fakulty telekomunikácií bola charakteristická hľadáním nových ciest na skvalitnenie vyučovania jednotlivých špecializácií, posilnením technickej a jazykovej prípravy.

Okrem vojenského štúdia bolo otvorené aj štúdium pre civilných študentov. Nie všetky kroky v zmenách a zostavení štruktúry fakulty i jednotlivých katedrií mohli predvídať personálne zmeny, znižovanie počtov a nutnosť prechodu z profilu „*elektrotechnickej školy*“ federálneho charakteru na školu republikového charakteru, ktorá musí zabezpečiť všetky odbornosti pre budúce OS SR.

Fakulta telekomunikácií sa napriek krátkej existencii dokázala zviditeľniť v študijnom odbore v rámci slovenských vysokých škôl.

Odborné katedry prispeli rezortu obrany pri riešení koncepčných otázok budovania siete ISDN na báze stacionárnej rádioreléovej siete a uzlovej technológie ALCATEL a TESLA.

Spoločne vychovali ďalších 157 inžinierov - dôstojníkov s tým, že 213 poslucháčov - vojakov a 33 študentov civilného štúdia mohlo vstúpiť do ďalšieho roka štúdia.

Celkový charakter vysokoškolskej prípravy spojovacích špecialistov vo VVTŠ, Fakulte spojovacej a Fakulte telekomunikácií, bol zameraný na uplatnenie týchto odborníkov v rezortných spojoch, predovšetkým spojovacom vojsku, v zložkách ministerstva vnútra, civilnej obrany, štátnej správy, dopravy a spojov.

Za celú históriu VVTŠ absolvovalo štúdium celkove 2057 študentov vojenských spojovacích špecializácií.

Ďalšie časti prinesie nasledujúce číslo Akademiku.

Spracoval: doc. Ing. Martin Marko, CSc.
foto: archív autora

Úvodné slovo dekana Fakulty telekomunikácií na konferencii: Perspektívy rozvoja stálej vojenskej spojovacej siete

Pracovníci katedrií úspešne spolupracujú na rezortných úlohách:

- Komplexné využitie digitálneho modelu terénu na plánovanie a riadenie činnosti spojovacieho vojska,
- Konceptia riadenia stálej spojovacej siete,
- Návrh koncepcie malej rádioreléovej stanice „RACEK“,
- Návrh siete SRRD 8000 stac. „TEMPO“.

Na fakulte bolo otvorené postgraduálne štúdium (dnes 3. vysokoškolský stupeň) v odboroch vojenská spojovacia technika, teoretická elektrotechnika a teória vyučovania vojenských odborných predmetov.

V internej forme študovali:

npor. Bedřich Valenta, kpt. Ing. Zdeňek Šváb, kpt. Ing. Roman Pavelka a por. Ing. Marián Babjak, v externej forme (Imrich Timko).

V odbore teória vyučovania vojenských odborných predmetov študoval mjr. Ing. František Matyáš.

Vedeckú výchovu počas existencie Fakulty telekomunikácií ukončili získaním titulu CSc. títo pracovníci katedrií telekomunikačných systémov (41) a rádiokomunikačných systémov (42):

mjr. Ing. Ján Pillár (1991), kpt. Ing. Jiří Čech (1991), obaja

Nový program riadenia telesnej prípravy v OS SR

Na prelome mesiacov január a február (22. 1. - 2. 2. 2024) sa na Akadémií ozbrojených síl generála M. R. Štefánika v Liptovskom Mikuláši uskutočnil kurz boja zblízka, stupeň „Absolvent“.

Jedného z fyzicky najnáročnejších kurzov v ozbrojených silách sa zúčastnili naši vybraní kadeti, ktorí dosiahli najlepšie hodnotenie z predmetu telesná výchova VII v oblasti boja zblízka.

Pod odborným vedením inštruktorov boja zblízka z Centra výcviku Lešť vykonali kadeti nácvik a zdokonaľovanie základného bojového postoja, techník úderov, kopov a blokov, pádových techník, boja na zemi, obranných techník proti rôznym útokom a obranných a útočných techník s dlhou zbraňou. Kurz bol ukončený náročnými záverečnými skúškami, ktoré úspešne zvládli siedmi kadeti. Medzi účastníkmi kurzu bol i zahraničný kadet z Francúzska, pre ktorého to bola veľmi cenná skúsenosť. Kurz je realizovaný na základe dlhodobej spolupráce v oblasti špeciálnej telesnej prípravy medzi Katedrou telesnej výchovy a športu AOS a Odborom špecializovaného výcviku Centra výcviku Lešť.

Akadémia má nových bojovníkov

V mesiaci február (5. 2. - 8. 2. 2024) sa na Akadémií ozbrojených síl uskutočnil kurz inštruktor komplexného pohybového programu telesnej prípravy pre profesionálnych vojakov.

Pod odborným vedením príslušníka Katedry telesnej výchovy a športu AOS vykonali trinásť profesionálni vojaci z celých Ozbrojených síl SR nácvik a zdokonaľovanie pätnástich pohybových programov, ktoré sú zamerané na rozvoj pohyblivosti, maximálnej sily, propriocepčných schopností, silovo-rýchlostných a silovo-vytrvalostných schopností.

V kurze sa účastníci venovali aj problematike kondičnej prípravy profesionálnych vojakov. Kurz bol ukončený náročnými záverečnými skúškami, ktoré úspešne zvládli všetci zúčastnení.

Zimné telovýchovné sústredenie kadetov 3. ročníka

Zimné telovýchovné sústredenie kadetov 3. ročníka sa aj tento rok konalo v tradičnom 2 týždňovom formáte v lyžiarskom stredisku Opalisko v Závažnej Porube.

Počas výcviku si cvičiaci osvojili zručnosti na zjazdových lyžiach, zásady bezpečného pobytu na horách, orientáciu v teréne i zásady prežitia v zimných podmienkach. Snehové podmienky neboli priaznivé, no učiteľom z katedry telesnej výchovy a športu sa v spolupráci so Školskými jednotkami podarilo výcvik zorganizovať, aj keď v pozmenenom formáte kvôli dažďu.

Napriek okolnostiam nechýbal zrýchlený presun Žiarskou dolinou na Žiarsku chatu, kde si študenti zopakovali transport raneného na improvizovaných nosidlách. Kadeti sa naučili zostrojiť provizórne snežnice, ktoré následne používali počas presunu v ťažko dostupnom teréne a hlbokom snehu. Horská záchraná služba Nízke Tatry im zas pripravila inštruktáž k lavínovej prevencii.

text, foto: KTVaŠ

